

Disertační práce ThLic. Petra Burdy Člověk v raném díle
Karola Wojtyły

Osobnost Karola Wojtyły je pochopitelně spojena především s jeho papežským úřadem; jako papež Jan Pavel II. se nesmazatelně vepsal do dějin 20. století. Jeho charismatické osobnosti dala papežství neopakovatelně nový rozměr, jímž dokázal oslovit věřící i nevěřící na všech kontinentech. Mnohem méně je známé jeho tvůrčí činnost před zvolením papežem; Karol Wojtyła byl autorem divadelních her a básnických sbírek, ale především se podstatným způsobem zabýval filozofií, kterou také přednášel na Katolické univerzitě v Lublinu. Právě filozofickému dílu Karola Wojtyły, jeho reflexi v kontextu evropského myšlení, se věnuje obsáhlá disertační práce Petra Burdy ~~Člověk v raném díle~~ Karola Wojtyły.

Wojtylowo rané dílo Petra Burda vymezuje rokem 1978, kdy byl K. Wojtyła zvolen papežem. Do jeho raného díla zahrnuje i Wojtylovu tvorbu básnickou a dramatickou, aby ukázal jeho tvůrčí všestrannost, ale především se věnuje jeho filozofickému bádání; zde se snaží porozumět z jakého filozofického prostoru čerpal K. Wojtyła inspiraci a nakolik dokázal překročit výchozí filozofické premisy a obhatit je svou osobitou reflexí. V těchto souvislostech se snažil P. Burda ukázat, co stálo v centru zájmu Wojtylovy filozofie a jakou metodu zkoumání používal.

V úvodních kapitolách nám Petr Burda stručně nastínil Wojtylův životní osud, jeho cestu ke kněžství i složité životní peripetie za druhé světové války, a věnuje pozornost i jeho dílu literárnímu, protože si je vědom, že i v těchto tvůrčích aktivitách je obsažena celá řada filozoficko-teologických prvků, jež představují zřetelný předstupeň jeho budoucích filozofických zkoumání a mají své opodstatnění při analýze Wojtylových filozofických názorů a východisek.

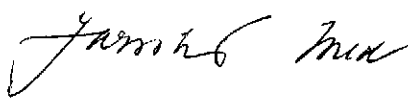
Wojtylovy filozofické počátky jsou spojeny s fenomenologickou metodou a s personalismem Maxe Schelera, kterého K. Wojtyla interpretuje jako obránce opravdového humanismu proti pseudohumanismu marxistické ražby; mimochodem k dílu M. Schelera přivedl K. Wojtyla jeho univerzitní učitel světově proslulý filozof a literární teoretik Roman ~~Ingarden~~ Ingarden. Právě díky fenomenologické metodě K. Wojtyla stává se do popředí analýza zkušeností, což od počátku dokazuje jeho zakotvení v personalistickém myšlení. To je konečně přítomné i v jeho literárním díle, jak to ~~autor~~ dokládá autor disertace.

Petr Burda velmi podrobně a zasvěceně zkoumá Wojtylovo filozofické dílo počínaje jeho doktorskou prací o sv. Janu z Kříže a konče jeho základním a hlavním filozofickým dílem *Osoba a čim*. Od samého počátku byla ve středu Wojtylova zájmu – autor disertace to dokládá velmi přesvědčivě – otázka víry ve vztahu k intelektu v němž se rodí náboženská zkušenost; vztahu víry a intelektu je věnována v celém Wojtylově díle značná pozornost, jak na to upozorňuje Petr Burda. Zároveň v těchto souvislostech autor disertace

podrobně zkoumá Wojtylův metodologický přístup, vycházející z fenomenologie, díky němuž se K.Wojtylovi podařilo oživit staré křesťanské obsahy a argumentovat způsobem, který je v souladu s moderními vědeckými metodami. Na řadě příkladů posléze P. Burda doložil, jak se K.Wojtyla jedinečným způsobem dokázal postavit k dialogu s moderním myšlením a tím rozbít disonanci mezi vírou a rozumem.

Nejpůvodnějším a nejucelenějším výsledkem Wojtylových filozofických aktivit je dílo *Osoba a čin*. V něm se kondenzovala celá jeho personalistická filozofie ~~osoby~~ osoby, kterou sám nazval "metafyzikou osoby", neboli filozofickou antropologií. Právě na tomto díle provádí Petr Burda tu nejpodrobnější a nejhlubší analýzu Wojtylova filozofického myšlení. Neobyčejně inspirativní jsou Burdovy komparace, v nichž zkoumá a posuzuje Wojtylova pojetí osoby s koncepcemi osoby a subjektivity u K.Marxe, E.Blocha, S.Freuda, E.Fromma a J.P.Sartaa; zde dochází k mnoha objektivním a pozoruhodným závěrům, jimiž včleňuje Wojtylovo filozofické dílo do světového filozofického kontextu.

Disertační práce Petra Burdy je dílo nadobyčej rozsáhlé a neobyčejně fundované, svědčící o autorově hluboké filozofické erudovanosti a ~~pláčenosti~~ pláčenosti, s níž mnohonásobně přesahuje požadovanou úroveň disertační práce. Jeho práce je v tom nejlepší slova ~~maximálně~~ smyslu původní a originální - v tištěné podobě by rozhodně obohatila českou filozofickou literaturu -, a tak ji mohu jen a jen všele doporučit k obhajobě.

Doc. PhDr. Jaroslav Med, Csc.